

Ouderparticipatie anders bekeken: ‘Ouders in (inter)actie’

‘Ouders-in-(inter)actie’ werd opgestart binnen de sectie volwassenenonderwijs van het Steunpunt GOK. Het project wil linken leggen tussen Nederlandse taallessen aan volwassenen en participatie van ouders in scholen. Naar verluidt loopt het storm voor dit project. Voor het hoe en waarom legden we ons oor te luisteren bij Matthias Vienne die samen met Heidi De Niel en Lies Houben vanuit Steunpunt GOK voor ondersteuning en coördinatie zorgt.

Wat moeten we ons bij Ouders-in-(inter)actie voorstellen?

Het is de bedoeling om met een groep NT2-leerders een project uit te voeren in de school van hun kinderen. Volwassen anderstaligen kunnen nu al in sommige centra cursussen NT2 volgen waarin ingespeeld wordt op hun behoeften om de schoolloopbaan van hun kinderen te volgen. Hoe begrijp ik het rapport van mijn kind? Hoe vraag ik iets op een ouderavond? Dat soort dingen. Aan dat aanbod willen we iets toevoegen. Het is de bedoeling dat de cursisten een project uitvoeren in de school van de kinderen. Zo kan er bijvoorbeeld een schoolactiviteit of evenement worden georganiseerd waarbij zoveel mogelijk radertjes van de school, zowel leerlingen, leerkrachten, directie als ouders aan het werk worden gezet. Die activiteit wordt aangestuurd en georganiseerd vanuit de groep anderstalige cursisten, hierin bijgestaan door hun begeleider.

Om welke activiteiten gaat het?

Dat bepaalt de NT2-groep in principe zelf. Wij hebben wel voor drie soorten activiteiten een gedetailleerd draaiboek uitgewerkt: voor een ontbijt, een 3-urenloop en een boekenzoektocht. Het is de bedoeling dat het om leuke, motiverende activiteiten gaat waar de school en zeker ook de kinderen van de school iets aan hebben. Ons uitgangspunt is dat de activiteiten enthousiasme moeten opwekken waardoor de cursisten al doende Nederlands kunnen leren.

Welke doelstellingen streven jullie na?

Het klassieke aanbod in de klas blijft altijd een beetje een simulatie van échte taalgebruikssituaties, hoe behoeftengericht het ook werkt. Maar een heleboel onverwachte zaken die zich aandienen wanneer je als anderstalige Nederlands moet spreken, kun je nu eenmaal moeilijk leren in een klas. Dit project maakt het mogelijk om in een veilige omgeving op een heel realistische, natuurlijke en authentieke manier Nederlands te leren. Uiteindelijk zullen de cursisten probleemsituaties moeten oplossen waar ze taal heel functioneel voor moeten inzetten. Als ze willen dat er drank is, dan zullen ze een brouwer moeten contacteren. En als ze willen beschikken over een zaal in de school, zullen ze dat moeten vragen aan de directeur. Daar is uiteraard Nederlands voor nodig. In de NT2-cursus die gewoon doorloopt, wordt er ondertussen ondersteunend gewerkt en kan elk specifiek projectonderdeel, elke stap, zoals ‘hoe kies ik een geschikte zaal’, ‘hoe communiceer ik met een brouwer’, ‘wat kan ik allemaal vragen aan een schooldirecteur’, worden voorbereid.

Ouders en taal op school ligt als thema heel gevoelig. Wil dit project ook een bijdrage leveren aan de discussie hierrond?

Zeker. Het was niet ons uitgangspunt, maar het heeft er zeker mee te maken. Het uitgangspunt was om het Nederlands dat anderstalige ouders leren in de context van de school, uit te breiden met projectwerking. Effect daarvan is dat ouders, leerkrachten, directie, oudercomité plots met elkaar te maken krijgen rond een gezamenlijk, leuk evenement. Op die manier ontstaan wellicht allerlei kansen op contact. Scholen worden ook eens op een andere manier met anderstaligheid van ouders geconfronteerd. Dit keer niet in een context van 'afwezig op het oudercontact', 'begrijpen weer dit of dat niet', 'kunnen geen Nederlands' of 'schoolrekening weer eens niet betaald', maar in een context van samenwerken aan iets dat plezierig en feestelijk is. Zo hopen we bij scholen een reflectieproces op gang te brengen over hun omgang en communicatie met ouders. Met uitsluitend het accent te leggen op het niet-kennen van het Nederlands gaan we er ook niet komen. Maar aan de andere kant kan er ook bij ouders een bewustwordingsproces ontstaan. Dat zij zich ook gaan realiseren dat zo een NT2-traject eigenlijk te kort is om écht op niveau te kunnen functioneren, dat om de taal echt goed te kunnen leren, ook nog andere inspanningen vereist zijn.

Hoe zit het project structureel in elkaar?

Eigenlijk heel eenvoudig. We blijven volledig binnen het formele, wettelijke kader en organisatie van het NT2-onderwijs voor volwassenen. Dat is ook een doelstelling van dit project: tonen dat er binnen dat kader heel veel mogelijkheden zijn, ook om niet-klassieke dingen te doen. Het project zal lopen in verschillende locaties verspreid over het Vlaamse land, maar wel met de nadruk op Antwerpen, ook omdat er door de stad Antwerpen bijkomende middelen zijn ingezet. NT2-groepen krijgen Nederlandse les-op-maat van een begeleider van een CVO of een Centrum voor Basiseducatie. En een deeltje van de lestijd gaat naar het project. Het Steunpunt GOK zorgt voor de ondersteuning, de uitgeschreven scenario's en draaiboeken, maar ook allerhande lesmateriaal. Wij coördineren bovendien een digitale workspace voor de begeleiders waarop zij samen activiteiten of ideeën kunnen uitwerken. Op het einde van het schooljaar zullen we ook alles tot een stevig pakket bundelen dat dan hopelijk op andere plaatsen voor inspiratie kan zorgen.

Is er veel interesse?

Heel veel. We hebben aanvragen gekregen uit verschillende hoeken. Het initiatief kwam even vaak van scholen als van CVO's of Centra voor Basiseducatie. Meer en meer scholen voelen dus blijkbaar ook de behoefte om op een andere manier met anderstalige ouders om te gaan.

Jullie besteden veel aandacht aan de mobilisering van zoveel mogelijk krachten in en rond de school.

Absoluut. Het mag geen project worden van en voor anderstalige ouders alleen. We proberen in de begeleiding het accent te leggen op het belang van interactie met verschillende partners. We proberen bijvoorbeeld ook Nederlandstalige ouders in de verschillende werkgroepjes te betrekken, niet om hen de eerste viool te laten spelen, maar wel om het communicatienetwerk te verbreden. Of we doen suggesties om de kinderen van de school ook een belangrijke rol te laten spelen. Dat kan soms om kleine dingen gaan, maar op zo een manier dat iedereen binnen de school een taak heeft, leerlingen, leerkrachten en ouders. Door alle kinderen te betrekken, bijvoorbeeld door hun werkstukken op de manifestatie tentoon te stellen, hopen we dan weer ook andere anderstalige ouders aan te trekken, want zij zijn uiteraard niet beperkt tot de NT2-groep. Ook zullen ze voor een sportterrein of een zaal misschien beroep moeten doen op

verenigingen in de buurt. Hier kan bijvoorbeeld een link liggen met projecten Brede School.

Zijn er valkuilen?

De achilleshiel van het project is dat de NT2-groep en de mensen op school het organiseren van de manifestatie op school zelf moeten zien zitten. Er wordt dus niets opgelegd. Willen ze niet, dan komt er geen project en blijft het bij het gewone taalaanbod. Ik voorzie dat we daar misschien wat enthousiasmerende activiteiten gaan moeten doen om de boel op gang te trekken. Of dat de ideeën in de ene school aanslaan en in de andere niet. Maar daar ben ik niet zo bang voor. In ieder geval ontbreekt het alvast de scholen die bij ons aanklopten niet aan enthousiaste en creatieve ideeën!